

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**Міжнародна стратегія
економічного розвитку регіону**

**Международная стратегия
экономического развития региона**

**International Strategy
of Region Economic Development**

Матеріали
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, Україна, 3–5 вересня 2013 року)

Суми
Сумський державний університет
2013

РОЛЬ АГЕНЦІЙ РЕГІОНАЛЬНОГО ТА МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ ПРИКОРДОННИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ У ТРАНСКОРДОННІЙ СПІВПРАЦІ

Ціцинська О. Б.

Інститут регіональних досліджень НАН України, Україна

Агенції регіонального/місцевого розвитку (надалі АРР) — це інституції, які утворюються в певних регіонах (на обласному, районному та місцевому рівнях), в основному, зосереджуючи свою увагу на проблемах та досвіді цих територій, з метою сприяння використання їх внутрішнього потенціалу.

Відмінність мети Агенцій, що розташовані в прикордонних регіонах України, полягає лише у координації програм технічної допомоги, спрямованих на підтримку розвитку транскордонного регіону.

Одним з основних призначень цих інституцій є узагальнення «колективного інтересу» місцевих органів влади, недержавних організацій та підприємницьких структур двох прикордонних територій суміжних країн в реалізації програм та окремих проектів, направлених на сталий соціально-економічний розвиток цих територій, їх окремих регіонів та галузей народного господарства.

Більшість АРР спрямовують свою діяльність на розвиток, який є бажаний для місцевої громади та органів влади, які її представляють. Тому вона може бути різноманітною: соціальною, економічною, творчою, культурною, духовною та іншою.

Завдання, що ставлять перед собою Агенції залежать від того, в яке русло спрямовують свою діяльність і які цілі при тому переслідують.

Агенції регіонального/місцевого розвитку прикордонних регіонів України поділяються на три групи за рівнем активності здійснення транскордонної співпраці:

- АРР, що активно займаються написанням та розробкою транскордонних проектів;
- АРР, які не діють в рамках транскордонного співробітництва, внаслідок відсутності зацікавленості в реалізації проектів;
- АРР, які хочуть брати участь у написанні транскордонних проектів, але з різних причин (відсутність інформації по проектах, відсутність коштів на до фінансування, відсутність партнера; недостатній рівень кваліфікації працівників) не можуть цього робити.

Агенції, що активно працюють в руслі написання транскордонних проектів та націлені на грантові кошти зазвичай співпрацюють з регіональними органами влади, громадськими організаціями та особами бізнесу сусідніх країн.

Найбільші проблеми, з якими зіштовхуються АРР при підготовці спільних транскордонних проектів – це обмеження інформації про оголошення конкурсу; відсутність інформації про результати попередніх

конкурсів; труднощі при заповненні аплікаційної форми; непрозорість процесу визначення переможців конкурсу; мовний бар'єр.

В ході реалізації транскордонних проектів найбільші труднощі пов'язані з: використанням технічної допомоги ЄС; несумісністю державної інфраструктури до стандартів ЄС; недостатньою кількістю коштів з резервів державного чи місцевого бюджету на дофінансування проектів; недостатньою кількістю коштів з резервів бюджетів партнерів на дофінансування проектів, розбіжностями в нормативно-правових актах країн, що регулюють транскордонне співробітництво, бар'єрною функцією кордону (митний режим, візи і т.д.)

До чинників, що спричиняють невдачі (провали) транскордонного проекту під час конкурсу можна віднести:

- недостатній рівень кваліфікації менеджерів проекту;
- відсутність підтримки в реалізації проектів зі сторони органів влади;
- відсутність допомоги у правильності написання проектної документації для реалізації проекту;
- непрозорість процесу визначення переможців конкурсу;
- призупинення дофінансування проекту однією з його сторін;
- непорозуміння між партнерами проекту.

Незважаючи на складність при підготовці, написанні і проходженні транскордонних проектів деякі АРР успішно отримують фінансування на написані ними проекти, адже для більшості з них – це основне джерело надходжень.

Щоправда, кошти з грантів на започаткування та підтримання функціонування недержавної неприбуткової організації надаються дуже рідко, тому в такому випадку слід розуміти свою участь в якості партнера в реалізації програм і проектів міжнародної технічної допомоги. Зазвичай за кошти з цих проектів оплачуються послуги персоналу, покриваються операційні витрати АРР, закуповується офісне обладнання та оргтехніка, проводяться семінари, тренінги, видаються посібники, брошури, буклети тощо. Оскільки найчастіше сама організація розробляє і подає заявку на отримання гранту, реалізація якого співпадає з її основними завданнями та приносить певний соціальний ефект, то участь у проектах і програмах міжнародної технічної допомоги без перебільшення можна назвати виконанням статутних завдань організації, а ресурси, отримані в процесі реалізації проекту – надходженнями від надання послуг.